

...

**A Kúria
mint másodfokú bíróság**

végzése

Az ügy száma: Kpkf.V.39.571/2020/2.

A tanács tagjai: dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet a tanács elnöke

dr. Banu Zsoltné dr. Szabó Judit előadó bíró

Ságiné dr. Márkus Anett bíró

A felperes: Felperes1

(utolsó ismert tartózkodási helye: Állomás, Cím2, jelenlegi tartózkodási helye: ismeretlen)

A felperes képviselője: Felperesi képviselő

Cím3

Az alperes: Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság

Cím1

Az alperes képviselője: dr. Mágó András jogtanácsos

A per tárgya: menekültügyben hozott 106-M-190/10/2020. számú közigazgatási határozat és 106-M-40455/2/2019. számú közigazgatási végzés jogszerűségének vizsgálata

A fellebbezést benyújtó fél: az alperes 15. sorszám alatt

A fellebbezéssel támadott határozat: a Szegedi Törvényszék 2020. június 24. napján hozott 6.K.700.435/2020/14. számú végzése

Rendelkező rész

A Kúria az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyja.

A végzés ellen további jogorvoslatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás és az ügy előzménye

[1] Az nemzetség1 állampolgár felperes - családtagjaival - 2019. december 3. napján elismerés iránti kérelmet terjesztett elő. Az alperes a 106-M-40455/2/2019. számú végzésével szálláshelykijelölésről rendelkezett, ezt követően a 2020. március 24. napján kelt 106-M-190/10/2020. számú határozatával a felperes elismerés iránti kérelmét mind a menekültkénti, mind az oltalmazottkénti elismerés tekintetében elutasította, egyben megállapította, hogy a felperesre vonatkozóan a visszaküldés tilalma nem áll fenn, továbbá rendelkezett arról, hogy a határozat hatálya kiterjed a felperes családtagjaira is. A felperest és családtagjait az Európai Unió területéről az Köztársaság1 területére kiutasította, amelynek végrehajtását hatósági kísérettel (kitoloncolással) rendelte el. Rendelkezett továbbá beutazási és tartózkodási tilalomról és arra vonatkozó figyelmeztető jelzésről.

[2] A felperes keresetet nyújtott be az alperesi határozat és végzés jogszerűségének vizsgálatára, amelyet a Szegedi Törvényszék érdemben elbírált, a 2020. május 22. napján meghozott 6.K.700.435/2020/6. számú ítéletében az alperes 106-M-190/10/2020. számú határozatát, valamint 106-M-40455/2/2019. számú végzését megsemmisítette, az alperest új eljárása kötelezte, valamint előírta szálláshely biztosítását, annak igénybevételét lehetővé tevő pénzjuttatás vagy természetbeni szállás biztosításával. A jogorvoslati záradékban rögzítette, hogy az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs, ezt a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Met.) 49. § (8) bekezdésében foglalt rendelkezéssel támasztotta alá, amely szerint az ítélet ellen perorvoslatnak nincs helye.

[3] Az alperes fellebbezést nyújtott be (6.K.700.435/2020/10. számú perirat) a 6.K.700.435/2020/6. számú ítélettel szemben.

[4] A Szegedi Törvényszék a 6.K.700.435/2020/11. számú végzésével a 6.K.700.435/2020/6. számú ítéletnek a fellebbezés kizárására vonatkozó jogi indokolását kijavította, ezáltal az ítélet indokolásának [36] pontjában azt rögzítette, hogy „Az ítélet ellen a Kp. 99. § (1) és a Met. 68. § (6) bekezdéséből következően fellebbezésnek és perújításnak nincs helye”. Ezt követően a 6.K.700.435/2020/12. számú végzésben tájékoztatta az alperest, hogy az ítélettel szemben perorvoslatként kizárólag felülvizsgálat vehető igénybe, amellyel kapcsolatban nyilatkozattételre hívta fel az alperest azzal, hogy amennyiben a megjelölt

határidőn belül nem nyilatkozik, a 6.K.700.435/2020/10. számú beadványt fellebbezésként terjeszti fel a Kúriához.

[5] Az alperes a kijavító végzést és a nyilatkozattételre felhívást követően úgy nyilatkozott (6.K.700.435/2020/13. számú perirat), hogy beadványát fellebbezésként kéri felterjeszteni. A fellebbezési jog fennállására vonatkozó jogi érvelését az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében és a perben irányadó Met. 68. § (6) bekezdésében foglalt rendelkezésekkel indokolta, hangsúlyozva, hogy a Met. 68. § (6) bekezdése csak perújítást zárja ki, az egyéb perorvoslati formákat, így a fellebbezést nem. Rámutatott, hogy a Met. más - nevezetesen a menekült úti okmányával kapcsolatos - ügyre irányadó 10. § (8) bekezdése a bíróság eljárást befejező döntésével szemben a fellebbezést és a perújítást is kizárja. Az alperes ezt a szabályozási megoldást úgy értelmezi, hogy mivel a Met. 68. § (6) bekezdése nem rendelkezik a fellebbezés kizárásáról, így teljesül a Kp. 99. § (1) bekezdésében foglalt, „Ha törvény lehetővé teszi” kitétel, azaz a 6.K.700.435/2020/6. számú ítélettel szemben lehetőség van fellebbezésre.

Az elsőfokú bíróság végzése

[6] A Szegedi Törvényszék a 2020. június 24. napján kelt 6.K.700.435/2020/14. számú végzésében az alperes 6.K.700.435/2020/10. számú fellebbezését a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 102. § (1) bekezdés b) pontja alapján visszautasította. Végzésének indokolásában rögzítette, hogy a Kp. 2020. április 1. napjától hatályos 99. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy ha törvény lehetővé teszi, akkor van helye az elsőfokú ítélet ellen fellebbezésnek, a Met. 68. § (6) bekezdése pedig mindössze azt tartalmazza, hogy „[a] bíróság eljárást befejező érdemi határozatával szemben perújításnak nincs helye”, vagyis fellebbezési jogról nem rendelkezik. A törvényszék értelmezése szerint ebből okszerűen az következik, hogy a fellebbezési jog nem illeti meg a feleket.

A fellebbezés és az észrevétel

[7] Az alperes a fellebbezésében a Kp. 114. § (2) bekezdés b) pontja alapján kérte a 14. sorszámú elsőfokú végzés hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság kötelezését az ítélet ellen benyújtott fellebbezés felterjesztésére. Fellebbezésének indokaként kifejtette, hogy a Szegedi Törvényszék helytelenül értelmezi a Kp. 102. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt rendelkezést, ugyanis az alapján a fellebbezést akkor utasíthatja vissza, ha a fellebbezést „törvény kizárja”. Ezzel kapcsolatban hangsúlyozta, hogy a Szegedi Törvényszék a 6.K.700.435/2020/6. számú ítéletben, a 6.K.700.435/2020/11. számú kijavító végzésben, a 6.K.700.435/2020/12. számú felhívásban és a 6.K.700.435/2020/14. számú végzésben sem nevezte meg azt a jogszabályhelyet, amely a menekültügyben hozott érdemi határozatokkal szemben előterjesztett kereseti kérelmeket elbíráló bírósági határozattal szemben a fellebbezés lehetőségét kizárná, helyett jogértelmezés keretében igyekszik az egyes

jogszabályi rendelkezéseket saját álláspontjának megfelelő jogi szabályozássá alakítani, amely hatáskör-értelmezés kvázi jogalkotói jellegét kifogásolja.

[8] Álláspontja szerint a 2020. június 15. napján kelt nyilatkozatában logikus érvelést fejtett ki arra vonatkozóan, hogy a fellebbezési jogkör megilleti a hatóságot, így a hivatkozott nyilatkozatot kéri jelen fellebbezési eljárásban is figyelembe venni.

[9] Kifogásolta az elsőfokon eljáró bíróság megtévesztő magatartását, mivel a 6.K.700.435/2020/12. számú végzésben arról nem adott tájékoztatást, hogy a fellebbezést nem fogja felterjeszteni, a 6.K.700.435/2020/14. számú végzéssel gyakorlatilag szankcionálta a hatóság azon tevékenységét, hogy élt a nyilatkozattétel jogával (amelyet épp a bíróság engedett meg számára). Figyelemmel arra, hogy a lehetséges jogkövetkezményekről való tájékoztatás elmaradt, így a 6.K.700.435/2020/14. számú végzés minden további elemre tekintet nélkül jogszabálysértő, azaz hatályon kívül helyezésnek van helye. Félrevezetőnek tartja a 6.K.700.435/2020/14. számú végzés azon hivatkozását, miszerint elírásnak tekintette az ítélettel szemben előterjeszthető jogorvoslati kérelmekkel kapcsolatos tájékoztatást. Ezzel szemben - álláspontja szerint - arról van szó, hogy az elsőfokú bíróság nem volt tudatában annak, hogy milyen rendelkezéseket kellene alkalmaznia, illetve nem is a hatályos jogszabályi rendelkezéseket alkalmazta. Megjegyezte, hogy az ítélet illetékesség hiányában született, jogszabálysértő módon zárta ki a jogorvoslati kérelem előterjesztését, jogszabálysértő módon hagyta figyelmen kívül a releváns alperesi nyilatkozatokat és a legalapvetőbb jogszabályi rendelkezéseket.

[10] A felperes a fellebbezésre észrevételt nem nyújtott be.

A Kúria döntése és jogi indokai

[11] A fellebbezés - az alábbiak szerint - nem alapos.

[12] A Kúria az elsőfokú bíróság végzését a Kp. 112. § (3) bekezdése folytán alkalmazandó 108. § (1) bekezdése szerint, a fellebbezés keretei között, bírálta felül. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság érdemben helytálló döntést hozott az alperes fellebbezésének visszautasítása tekintetében. A Kp. és a Met. jogorvoslatra vonatkozó szabályaiból okszerű következtetést vont le arra nézve, hogy menekültügyben, az elismerés iránti kérelem tárgyában hozott határozat jogszerűségének vizsgálata iránti közigazgatási perben hozott ítélettel szemben a fellebbezés kizárt. A fellebbezésben foglaltakra utalással a Kúria a következőket emeli ki.

[13] Nem helytálló a Kp. 102. § (1) bekezdés b) pontjának téves értelmezésre alapított alperesi hivatkozás, ugyanis a Szegedi Törvényszék a Kp. 102. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt rendelkezést éppen azért alkalmazta, mert a perre irányadó, perorvoslati jogra vonatkozó törvényi rendelkezések alapján ítélete ellen a fellebbezés kizárt. A fellebbezési jog kizárását a határozatában a Kp. 99. § (1) bekezdésének és a Met. 68. § (6) bekezdésének

rendelkezéséből okszerűen vezette le, így a határozatát jogi indokolással is kellően alátámasztotta.

[14] A Kúria hangsúlyozza, hogy a közigazgatási perben az ítélet elleni fellebbezés általános szabályát a Kp. 99. § (1) bekezdése tartalmazza, amely általános szabályból az következik, hogy ítélet ellen fellebbezésnek akkor van helye, ha azt maga a Kp., vagy valamely ágazati törvény biztosítja. A Kp. 99. § (1) bekezdése a fellebbezés okait és a fellebbezésre jogosultakat nevesíti ugyan, de magát a fellebbezési jog biztosítását törvény szabályozási körébe utalja oly módon, hogy a fellebbezési jogot biztosító törvény lehet a Kp. [pl. a Kp. 99. § (2) bekezdése, 129. § (4) bekezdése], de lehet ágazati törvény is [pl. a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 57/B. § (2) bekezdése, a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény 172. § (6) bekezdése]. A Kp. 99. § (1) bekezdésének rendelkezéséből az következik, hogy az ítélet elleni fellebbezési jog biztosításáról kifejezetten rendelkezni kell a Kp.-ban vagy más törvényben. A Met. irányadó 68. § (6) bekezdése a fellebbezési jog biztosításáról nem rendelkezik, más perorvoslati forma kizárása pedig nem jelenti a nem nevesített fellebbezési jog biztosítását.

[15] A Szegedi Törvényszék 6.K.700.435/2020/6. számú ítélete ellen a fellebbezési jog kizárását a Kp. 99. § (1) bekezdésében és a Met. 68. § (6) bekezdésében foglalt rendelkezések együttesen eredményezik, így a törvényszék szükségszerűen jogértelmezéssel hozta meg határozatát. A perorvoslati jogra vonatkozóan az általános szabályokat tartalmazó Kp. és a menekültügyben irányadó, speciális - ágazati - szabályokat tartalmazó Met. egymáshoz való viszonyát a törvényszéknek vizsgálnia kellett, ez a jogalkalmazás indokolt és megkövetelt eleme. A bíróság a jogszabályokat a jogalkalmazás során szükségszerűen értelmezi, amely jogértelmezés nem a jogi norma saját álláspontjának megfelelő jogi szabályozássá alakítását, hanem az Alaptörvény 28. cikkében rögzített követelményeknek megfelelő, a jogalkotó célját szem előtt tartó és az Alaptörvénnyel összhangban álló jogértelmezéssel a Kp. 2. §-ában előírt feladatok ellátását szolgálja. A Kúria megjegyzi, hogy az alperes más perében is felmerült a Kp. 99. § (1) bekezdése és a Met. 68. § (6) bekezdése értelmezésének szükségessége, amely perben a Kúria ugyancsak a fellebbezés kizártságát állapította meg (Kpkf.VI.39.485/2020/3. számú végzés). Ez cáfolja az alperes azon hivatkozását, miszerint a Szegedi Törvényszék jogértelmezés keretében igyekszik az egyes jogszabályi rendelkezéseket saját álláspontjának megfelelő jogi szabályozássá alakítani.

[16] A Szegedi Törvényszék 6.K.700.435/2020/6. számú ítélete, 6.K.700.435/2020/11. számú kijavító végzése és 6.K.700.435/2020/12. számú felhívása kapcsán kifejtett alperesi érvelések jelen fellebbezési eljárásban nem vizsgálhatóak, mivel a fellebbezés tárgyát a 6.K.700.435/2020/14. számú végzés képezi. A peres eljárás egészének jogszerűségére kiható, az illetékesség hiányára alapított alperesi hivatkozás vonatkozásában a Kúria rámutat arra, hogy az alperes a 2020. május 21. napján kelt beadványában (6.K.700.435/2020/8. számú perirat) jelentette be a felperes „tartózkodási helyének” a megváltozását, azzal, hogy az illetékesség körében a Kp. 13. § (1) bekezdés c) pontjára, valamint 14. § (1) és (3) bekezdésére hivatkozott. A 6.K.700.435/2020/8. számon iktatott perirat 2020. május 22. napján, azaz az ítélet meghozatala, ezáltal a per érdemi befejezése napján érkezett a törvényszékhez, amely a pert a 6. sorszámu ítélettel befejezte, erre figyelemmel a felperes tartózkodási helyének megváltozását a Szegedi Törvényszék nem értékelhette.

[17] A Kúria nem fogadta el azt az alperesi álláspontot, hogy a 2020. június 15. napján kelt nyilatkozatában kifejtett érvelése a fellebbezési jog fennállását támasztja alá. Az alperes érveit a Szegedi Törvényszék megvizsgálta, s a 6.K.700.435/2020/14. számú végzés [6]-[9] pontjában tételesen ismertette azzal kapcsolatos jogi álláspontját, amely alapján helytállóan állapította meg a fellebbezési jog kizártságát. A Kúria rámutat arra, hogy az Alaptörvény alperes által hivatkozott XXVIII. cikk (7) bekezdése a jogorvoslathoz való jogról rendelkezik, amely a tisztességes eljárás elvének érvényesülését is biztosítja, azonban nem értelmezhető olyan korlátozhatatlan jogként, miszerint jogorvoslati jog keretében a fellebbezéshez, mint rendes perorvoslathoz való jogot kell biztosítani. Az Alaptörvényben deklarált jogorvoslati jog a fellebbezés mellett más perorvoslati formákat is magában foglal, így az Alaptörvényből nem következik a közigazgatási perben hozott érdemi határozatokkal szemben a fellebbezési jog biztosításának általános kötelezettsége. A Kp. 99. §-a és más rendelkezése sem biztosít a jelen perben hozott ítélettel szemben fellebbezési jogot, a Met. 68. § (6) bekezdése fellebbezési jogról nem rendelkezik, a bíróság eljárást befejező érdemi határozatával szemben a perújítást zárja ki. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése nem zárja ki annak lehetőségét, hogy az egyes eljárások során érvényesülő jogorvoslati (közigazgatási perben perorvoslati) jogot az eljárási törvények határozzák meg, ennek keretében szabályozzák, hogy mely jogorvoslati formák minősülnek rendesnek, illetve rendkívülinek, és az adott bírósági határozat vonatkozásában a jogorvoslás milyen szintje biztosított. A perbeli ítéletre nézve a Kp. és a Met. rendelkezései nem biztosítanak fellebbezési jogot, ugyanakkor a Kp. biztosítja a felülvizsgálat lehetőségét, ezáltal az Alaptörvényben deklarált jogorvoslati jog fennáll. Az a szabályozási megoldás, hogy a Met. 68. § (6) bekezdése csak a perújítás kizárásáról rendelkezik, nem értelmezhető a fellebbezési jog biztosításaként. A fellebbezésről, mint rendes perorvoslatról a Kp. egyértelműen rendelkezik, miszerint a fellebbezési jog akkor áll fenn, ha törvény lehetővé teszi. Ennek nyelvtani értelmezése -, de a jogbiztonság alapvető követelménye is - azt eredményezi, hogy a Kp. 99. §-a egy pozitív megengedést jelent, azaz vagy a Kp.-ban vagy más törvényben kifejezetten rendelkezni kell a fellebbezési jog biztosításáról. A fellebbezés, mint rendes perorvoslat nem kapcsolható össze egy rendkívüli perorvoslat kizárásával, ez utóbbiból nem következik, hogy a törvény fellebbezési jogot biztosít.

[18] Az alperes ugyanakkor alappal kifogásolta az elsőfokú bíróság eljárását, ennek a perorvoslati jog gyakorlására való kihatását, mivel a 6.K.700.435/2020/12. számú végzésben adott tájékoztatás szerint a fellebbezést fel kellett volna terjeszteni, ezzel szemben a lehetséges jogkövetkezményekről való tájékoztatás nélkül a 6.K.700.435/2020/14. számú végzésben a fellebbezést visszautasította. A Kúria ezzel összefüggésben rögzíti, hogy a fellebbezés visszautasítása a Kp. 102. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt rendelkezésre figyelemmel jogszerű, azonban e jogkövetkezménnyel való tájékoztatás elmaradása, és kifejezetten a fellebbezés felterjesztésére vonatkozó, a 6.K.700.435/2020/12. számú végzésben adott tájékoztatással ellentétes intézkedés a tisztességes eljárás követelményét valóban sértette. E jogsértés orvoslására azonban a 6.K.700.435/2020/14. számú végzés hatályon kívül helyezése nem alkalmas.

[19] Mindezekre tekintettel a Kúria a Szegedi Törvényszék érdemben helyes végzését helybehagyta a Kp. 114. § (5) bekezdése alapján.

[20] A Kúria rámutat arra, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslati jogát az alperes a bíróság téves tájékoztatása következtében nem veszítheti el, ezért a tisztességes eljárás és a perorvoslati jog érvényesülése érdekében felhívja a Szegedi

Törvényszéket, hogy a téves tájékoztatás miatt szükséges intézkedéseket tegye meg és újfent nyilatkoztassa az alperest, hogy kéri-e felülvizsgálati kérelemként kezelni a beadványát, egyidejűleg tájékoztassa az alperest az ítélet ellen biztosított felülvizsgálat, mint rendkívüli jogorvoslat előterjesztése lehetőségének törvényi feltételeiről, hogy a befogadás körében a Kp. 117-118. §-ában foglaltaknak megfelelően eljárhasson, és határidő biztosításával hívja fel a fellebbezéseként benyújtott beadvány felülvizsgálati kérelemre vonatkozó rendelkezéseknek megfelelő kiegészítésére, e kiegészítés megtörténte után az ítélet elleni felülvizsgálati kérelmet a Kúriához terjessze fel.

Záró rész

[21] A Kúria a fellebbezést a Kp. 114. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[22] A fellebbezési eljárás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 57. § (1) bekezdés a) pontja alapján illetékmentes, továbbá a bírósági eljárás a Met. 34. § (2) bekezdése szerint tárgyi költségmentes és a felperesnél - észrevétel hiányában - fellebbezési eljárási költség nem is merült fel, így a Kúriának illetékről és másodfokú perköltségről rendelkeznie nem kellett.

[23] A végzés ellen a fellebbezés lehetőségét a Kp. 112. § (2) bekezdése, a végzés elleni felülvizsgálatot a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2020. szeptember 28.

dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet s.k. a tanács elnöke,

dr. Banu Zsoltné dr. Szabó Judit s.k. előadó bíró,
bíró

Ságiné dr. Márkus Anett s.k.

A kiadmány hitelül:

tisztviselő